

Za želvami v Indonésii
Hana Svobodová

Barevné formy gekončků
Lenka Šimová

Úvod do teraristiky 37
Ivan Vergner

Naja kaouthia
Jan Naden

ZDARMA

TERA magazín

ISSN 1805-870



Elektronický časopis o teraristice

www.teramagazin.cz



▪ HADI ▪ JEŠTĚŘI ▪ OBOJŽIVELNÍCI ▪

▪ JAK SE VYZNAT V ZÁKLADNÍCH BAREVNÝCH FORMÁCH GEKONČKŮ NOČNÍCH ▪ ZA ŽELVAMI V INDONÉSII ▪ ▪ KOBRA MONOKLOVÁ - NAJA KAOUTHIA ▪ ÚVOD DO TERARISTIKY (37) ▪ HISTORIE TERARISTIKY A HERPETOLOGIE V ČESKÉ REPUBLICE - ČÁST 5. ▪

3/2015



TERA
magazín

VYHLAŠUJE
FOTOSOUTĚŽ

TÉMATICKY ZAMĚŘENOU NA PLAZY, OBOJŽIVELNÍKY A BEZOBRATLÉ. ODBORNÁ POROTA VEDENÁ PETREM BAMBOUSKEM VYBERE V KAŽDÉ ZE TŘÍ KATEGORIÍ 10 NEJLEPŠÍCH SNÍMKŮ, KTERÉ BUDOU OHODNOCENY VĚCNÝMI ČENAMI A V RÁMCI VYHLÁŠENÍ VÍTĚZŮ I VYSTAVENY NA TERARIJNÍ BURZE ŽIVÁ EXOTIKA V PRAZE.

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE:

- * WILDLIFE
- * ŽIVOT V TERÁRIU
- * MAKRO

NEVÁHEJTE A ZAPOJTE SE DO SOUTĚŽE O HODNOTNÉ CENY! SOUTĚŽNÍ FOTOGRAFIE MŮŽETE NAHRÁVAT DO 31. 7. 2015 PO PŘIHLÁŠENÍ NA WWW.TERAMAGAZIN.CZ V SEKCI FOTOSOUTĚŽ 2015.

PODROBNÉ PODMÍNKY SOUTĚŽE NALEZNETE NA WWW.TERAMAGAZIN.CZ.



PARTNEŘI SOUTĚŽE



SULASULA | COM





Obsah

Ještěři

Jak se vyznat v základních barevných formách gekončků nočních? 4

Ochrana

Za želvami v Indonésii 11

Hadi

Kobra monoklová (*Naja kaouthia*) - chov a odchov v zajetí 18

Želvy

Suchozemské želvy - nejčastější problémy I. 24

Chov

Úvod do teraristiky (37.) 27

Chov

Historie teraristiky a herpetologie v České republice – část 7. 30

Soutěž

Fotosoutěž TERAmagazín 34

Slovo úvodem

Vážení příznivci teraristického světa,

opět se povedlo a na svých obrazkách výpočetní techniky otevíráte zcela nové číslo TERAmagazínu.

Od dubna probíhá fotografická soutěž ve třech kategoriích: wildlife, život v teráriu a makro, a již v tomhle čísle najdete výběrovou ochutnávku. Neváhejte a zapojte se! Navíc letní prázdniny se blíží nezadržitelným tempem, takže můžete vyrazit na čerstvý vzduch do přírody a pořídit snímek, s nímž se určitě rádi pochlubíte i mimo rodinný kruh. Soutěží se o hodnotné ceny, což podnítí nejedno objektiv. Našlapujte potichu, opatrně a foťte, foťte a nahrávejte do 31. července 2015 na www.teramagazin.cz.

Za celý redakční tým,

Monika Balcárková

- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



Jak se vyznat v základních barevných formách gekončků nočních (*Eublepharis macularius*)?

Albino Bandit

Text a foto: Lenka Šimová

Jak se vyznat v základních barevných formách gekončků nočních (*Eublepharis macularius*)?

Něco z historie

Většina dnes nabízených gekončků nočních je potomky importovaných jedinců, kteří byli odchyceni v 70. letech v divočině. V té době bylo k dispozici velice málo vědeckých informací a nadšení chovatelé neměli ponětí, že se jedná o několik úzce příbuzných druhů a poddruhů. Tak došlo ke křížení mnoha forem a to, co tímto křížením vzniklo, máme dnes v rukou. Naštěstí jsme tím ale získali velkou genetickou variabilitu!

Gekončík noční v divočině

Z taxonomického hlediska se druh gekončík noční (*Eublepharis macularius*) skládá z pěti poddruhů, které se vyskytují v Afghánistánu, Pákistánu, Západní Indii, Iráku a Íránu. Jsou to:

- *Eublepharis macularius fasciolatus* Günther, 1864
- *Eublepharis macularius afghanicus* Börner, 1976
- *Eublepharis macularius macularius* Blyth, 1854
- *Eublepharis macularius montanus* Börner, 1976
- *Eublepharis macularius smithi* Börner, 1981

Navíc dnes ještě rozeznáváme čtyři blízké příbuzné druhy, z nichž alespoň jeden se pravděpodobně podílel na formování dnešní podoby gekončíka

nočního chovaného v zajetí. Jsou to:

- *Eublepharis angramainyu* Anderson & Leviton, 1966
- *Eublepharis fuscus* Börner, 1981
- *Eublepharis hardwickii* Gray, 1827
- *Eublepharis turcmenicus* Darevsky, 1977

Základní pojmy z genetiky

Co je to tedy genotyp a co fenotyp jedince? Genotyp je v podstatě kombinace alel genů přítomných v jedinci a fenotyp je projevem těchto genů navenek, tj. utváří vzezření jedince. Každý jedinec získává polovinu genetické výbavy (alel genů) od matky a polovinu od otce. Jak se geny v jedinci skutečně nekombinují, je do určité míry dílem náhody, ale existují výpočty, kterými lze stanovit míru pravděpodobnosti získání konkrétního fenotypu. U některých spojení lze očekávat jen některé kombinace a jiné zkrátka vzniknout nemohou. Genetika je tak trochu matematika. U polygenní dědičnosti je situace o něco složitější, ale i tam existují určitá pravidla a předpoklady. Jak tedy jasně z výše uvedeného vyplývá, genotyp se projev navenek jako fenotyp, tj. barevná forma.

Pro názornost, mám Wild gekončíka a Albino gekončíka. Jejich potomci budou všichni vypadat jako Wild, ale budou heterozygotní na Albino (het Albino). Pokud ale spářím dva Wild jedince, kteří jsou het Albino, dostanu potomky v poměru 50 % Albino a 50 % Wild zbarvení.



Podívejme se nyní blíže na geny, které určují fenotyp jedince.

Fenotypy ovládané jedním genem velkého účinku

Za fenotyp (vzezření) gekončíka zodpovídá pouze jeden gen. Na vzezření jedince se uplatní vždy jen dvě alely příslušného genu a tak pro fenotypovou vlastnost získáme jen tři možné kombinace: dvě dominantní alely, kombinaci dominantní a recesivní alely, dvě recesivní alely.

Recesivně založené základní formy jsou např. **Murphy Patternless, Albino, Blizzard, Eclipse**. Dominantně založená forma je například **Enigma**. Můžeme se ovšem setkat i s kodominantně děděným fenotypem, jako je **Giant a Mack Snow**, u kterých existuje tzv. Super forma (**Super Giant a Mack Super Snow**), viz. níže.

Murphy Patternless - recesivní

Pa Pa – Wild zbarvení

Pa pa – Wild zbarvení, štěpitelný na Murphy Patternless (het Murphy Patternless)

pa pa - Murphy Patternless

Dospělí jedinci nemají na béžovém až nažloutlém těle žádnou kresbu. Oči mají normální barvu. Ocas je vždy šedý, často s carrot tailem. Nejedná se ale o leucistické jedince. Líhnou se s nepravidelnými hnědými nebo šedými skvrnami na světlém podkladu, které do věku 10 měsíců zmizí. Dospělí jedinci mají tendenci mít jiný odstín barvy ve dne a jiný v noci.

Toto byla první skutečná recesivní genetická mutace po dlouhých 20 letech chovu gekončků nočních v zajetí. Proč to tak dlouho trvalo? Asi proto, že gekončiči noční obývají poměrně malá teritoria a pravděpodobně nikam necestují, aby si našli partnera. Vypadá to, že mají přirozenou odolnost proti negativním vlivům inbreedingu.

Albino (Ta, Ba, Lv) – recesivní

AA – Wild zbarvení

Aa – Wild zbarvení, štěpitelný na Albino (het Albino)

aa – Albino

Druhá recesivní genetická mutace, která se objevila, byla krásným příkladem albinismu – Tremper Albino. Tato konkrétní linie byla vyšlechtěna a uvedena na trh Ronem Tremperem, odtud její název. Od té doby vznikly další dvě linie albinů a to Bell Albino (podle jejího objevitele Marka Bella) a Rainwater Albino (někdy také označované jako Las Vegas Albino podle místa vzniku). Pojmenování těchto tří albino linií mělo svůj dobrý důvod. Každá je totiž řízena genem umístěným na jiném lokusu (pozice, kterou gen na chromozomu zaujímá – pozn. red.), takže nejsou při křížení geneticky „kompatibilní“. Proto je velmi žádoucí udržovat tyto linie při chovu oddělené a nikdy je nekřížit. Někteří tvrdí, že lze jednotlivé linie od sebe rozeznat podle vzezření, ale to tak úplně neplatí a nelze na to spoléhat.

Blizzard – recesivní

Bz Bz – Wild zbarvení

Bz bz – Wild zbarvení, štěpitelný na Blizzard (het Blizzard)

bz bz – Blizzard

Pravděpodobně praví leucističtí jedinci s bílým, světle šedým nebo světle hnědým tělem bez kresby s jemným nádechem do žluta. Mají normálně zbarvené oči.

Eclipse – recesivní

Ec

Ec – Wild zbarvení

Ec ec – Wild zbarvení, štěpitelný na Eclipse (het Eclipse)

ec ec – Eclipse

Relativně nová forma, která ovlivňuje pouze zbarvení očí a může se kombinovat s jakoukoli jinou barevnou formou. Kvalitní jedinci, kteří jsou v tomto genu recesivní homozygoti, mají celočerné oči nebo celočervené v případě albinů (př. RAPTOR). Někteří jedinci mají černou jen polovinu obou očí nebo jen jednoho oka, tzv. snake-eye. Zkušenosti ukazují, že se tato vloha dědí recesivně. Pokud křížíme homozygotně recesivní jedince (celočerné oči) s jedinci s normálníma očima, vzniknou pouze jedinci s normálníma očima, ale štěpitelní na

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Eclipse v F2 generaci. Zajímavé je, že podle hustě rozmístěných drobných černých teček na ocasu poznáte, že je gekončík heterozygotní (štěpitelný) na Eclipse. Je to jediná známá vizuální heterozygotnost.

Tato vloha se ale jeví jako velmi nestabilní a tak dochází k tomu, že některá mláďata s celočernýma nebo snake-eye očima vyrostou v dospělé gekončíky s normálníma očima. Tato vloha byla využita k vyšlechtění RAPTORů a Diablo Blanco gekončíků a neměla by se zaměřovat s celočernýma očima Mack Super Snow gekončíků, kde jsou celočerné oči výsledkem působení kodominancí genů. Tyto dvě vlohy mají různé lokusy a nejsou kompatibilní!

Enigma – dominantní

En En – Wild zbarvení

En en – Enigma (heterozygot)

en en – neznámé, pravděpodobně je letální (homozygot recesivní)

Enigma je dominantní gen, který zvyšuje barevnost jedince. Jedinci mohou být různě zbarvení. Ocas mají bílý a často i bez kresby a pigmentace. Bohužel je tato krásná barevná forma spjata s poruchami nervového systému, jako je natačení hlavy, kolíbová chůze nebo dokonce točení se dokola. Enigmou poznáte podle typických černých mapek na hlavě a těle po vylíhnutí.

Giant - kodominantní

Gi Gi – normální velikost

Gi gi – Giant

gi gi – Super Giant

Unikátní mutace objevená Ronem Tremperem. Tato mutace je zvláštní v tom, že nemá vliv na zbarvení, ale na celkovou velikost a tvar těla. Navíc to nyní vypadá, že se jedná o neúplně dominantní vlohu, což by byla zatím u Gekončíků první.

Bohužel nebyla dědičnost této vlohy ze začátku pochopena správně a to vedlo k mnoha nedorozuměním a omylům na trhu. Původně se myslelo, že se jedná o recesivní gen a tak se heterozygoti prodávali celkem draho. Jenže se

jedná o mutaci kodominantní a tak neexistují žádní „het Gianti“.

Giant mutace se může vyskytovat ve třech možných kombinacích alel:

Normal (žádná zmutovaná alela, homozygot dominantní)

Giant (jedna zmutovaná alela, jedná se v podstatě o heterozygoty, jedinci jsou větší, než Normal, často vykazují prodloužený tvar těla)

Super Giant (dvě zmutované alely, homozygot recesivní, jedinci jsou výrazně větší (až 180 g) a mají výrazně prodloužený tvar těla)

A co získáme jejich vzájemným křížením?

a) Normal x Giant = 50% Normal + 50% Giant potomci

b) Normal x Super Giant = 100% Giant potomci

c) Giant x Giant = 25% Normal + 50% Giant + 25% Super Giant potomci

d) Giant x Super Giant = 50% Giant + 50% Super Giant potomci

e) Super Giant x Super Giant = 100% Super Giant potomci

Samotný gen ale nemusí stačit, aby byl jedinec větší nebo výrazně větší než Normal jedinci. Další geny spojené s barevnými mutacemi mohou rovněž ovlivňovat velikost jedince a působit tak proti Giant mutaci. Výživa a prostředí hrají rovněž roli. Také se zjistilo, že Giant a Super Giant jedinci rostou pomaleji, a tak někteří ve dvou letech věku stále rostou.

Mack Snow - kodominantní

Mk⁺ Mk⁺ – Wild zbarvení

Mk⁺ mk^m – Mack Snow

mk^m mk^m – Mack Super Snow

mk^m mk^g – Super Snow

mk^g mk^g – neznámé, pravděpodobně neexistuje

Mack Snow a Mack Super Snow

Druhá známá kodominantní mutace u gekončíků pojmenovaná po jejích objevitelích Johnovi a Amy Mackových, aby se dala odlišit od výběrového Snow chovu.

Mack Snow mutace se může vyskytovat ve třech možných kombinacích alel:

Normal (žádná zmutovaná alela, homozygot dominantní)

Mack Snow (jedna zmutovaná alela, jedná se v podstatě o heterozygoty, jako mláďata mají výrazně potlačenou žlutou podkladovou barvu a jsou celkově světlejší)

Super Mack Snow (dvě zmutované alely, homozygot recesivní, vykazují výraznější projevy, jako čerstvá mláďata mohou být až téměř bílí, černé tečky mají později uspořádané do podélných pruhů, typické jsou pro ně celočerné oči (ale pozor toto nesouvívá s Eclipse))

A co získáme jejich vzájemným křížením?

- Wild x Mack Snow = 50% Wild + 50% Mack Snow potomci
- Wild x Mack Super Snow = 100% Mack Snow potomci
- Mack Snow x Mack Snow = 25% Wild + 50% Mack Snow + 25% Mack Super Snow potomci
- Mack Snow x Mack Super Snow = 50% Mack Snow + 50% Mack Super Snow potomci
- Mack Super Snow x Mack Super Snow = 100% Mack Super Snow potomci

Line-Bred Snow, Gem Snow, TUG Snow

Aby to nebylo tak jednoduché, chovají se a prodávají ještě tři další Snow linie. První se objevili Line-Bred Snow gekončící jako produkt selektivního chovu. Druzí jsou Gem Snow a třetí TUG Snow gekončící (vyšlechtění z odchycených E. m. fasciolatus). Všechny tři linie v heterozygotní sestavě vykazují charakteristiky Snow gekončků. Jak se ale zdá, nemohou spolu tvořit Super Snow formu (mkg mkg - homozygot recesivní). Existují pro to dvě vysvětlení – buď je tato kombinace pro zárodek letální a vajíčko se nevyvíjí nebo tito Super Snow gekončící vypadají stejně jako heterozygoti, tj. Line-Bred Snow, Gem Snow nebo TUG Snow gekončící.

Navíc lze Mack Snow kombinovat se Gem/TUG/Line-Bred Snow gekončičky. Vzniklé gekončící vypadají jako Mack Super Snow gekončící, ale s alelami mkm mkg. Obě vlohy totiž mají stejný lokus a proto je lze kombinovat. Gem/TUG/Line-Bred Snow alela je recesivní vůči

Mack Snow, ale vůči Normal alele se chová kodominantně.

B) Fenotypy ovládané více geny malého účinku, tzv. „polygenní dědičnost“

I volně žijící gekončící noční tzv. Wild zbarvení mají často odlišný vzhled, který je ale řízen polygenně, tj. že nespočetné množství genů s malým účinkem dává vzniknout výslednému fenotypu (to jak zvíře vypadá navenek). A tak nemohou být jedinci heterozygotní na tyto znaky. Z barevných forem řadíme mezi polygenně založené např. High Yellow, Orange, Carrot-tail, Carrot-head, Baldy, Jungle, Bandit. Výběr jedinců do dalšího chovu hraje stejně důležitou roli jako samotná genetika. Jedná se o tzv. výběrový chov.

Wild zbarvení – polygenní

Jak ale vypadá normální gekončící noční? Má černé skvrnky nebo skvrny na bledě žlutém podkladu. Jeho fenotyp (vzezření) je definováno souborem mnoha genů malého účinku.

High Yellow - polygenní

První „barevná forma“ jak je chápeme dnes. Jedná se v podstatě o geneticky normálně zbarvené jedince, kteří vznikli výběrovým chovem: mají zredukované množství černých skvrn na těle a větší množství žlutého pigmentu. Jedinec nemůže být heterozygotní/štěpitelný na High Yellow zbarvení.

Orange – polygenní

Gekončící, jehož základní barva je oranžová. Vyskytuje se v mnoha sytostních odstínech a dala vzniknout mnoha barevným formám, jako jsou Super Hypo Tangerine, Tangerine Tornado, Electric Tangerine nebo Firefox.

Carrot-tail – polygenní

Tato linie byla vyšlechtěna v UK a je charakteristická tím, že jedinci mají alespoň 30% ocasu zbarvenou sytě oranžově. Kvalita se většinou hodnotí podle množství oranžového zbarvení na ocasu. Nejlepší představitelé mají až 90% ocasu oranžovou. Tento znak se vyskytuje u mnoha barevných forem.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Carrot-head – polygenní

Takoví gekončíci mají sytě oranžovou barvu na hlavě. Tento znak je nejvíce patrný u Albino forem, ale vykytují se u mnoha dalších.

Baldy – polygenní

Na hlavě nejsou žádné černé skvrny. Poprvé se objevilo u Super Hypo jedince.

Jungle - polygenní

Aberace v kresbě zvířete. Většinou různé mapy a zvlněné pruhy, které často pokračují i na ocase. Někdy vznikají i pruhy po celé délce těla a chovatelé takové jedince prodávají jako „Striped“. Ne všichni Jungle tuto vlohu předávají, protože tato vlastnost je založena více alelami. Při chovu jedinců s Jungle kresbou získáte různé vzory a jejich výběr do dalšího chovu hraje stejně velkou roli jako genetika. Při jejich chovu neplatí zákony Mendelistické genetiky, proto pozor na označování jedinců jako heterozygotů pro Jungle kresbu.

Bandit - polygenní

Bandit se také někdy označuje jako Bold nebo Jungle Designer. Bandit je barevná forma, která se vyznačuje zřetelným širokým černým pruhem vedoucím přes nos mezi nozdrami a očima. Výrazná a přetrvávající černá barva je hlavním znakem náhodné mutace, kterou má Ron Tremper ve svém chovu od roku 1995. Po 12 let záměrně šlechtil na snížení počtu černých skvrn na hlavě, aby byly jen 3-4. Banditi mají nevyšší koncentraci černého pigmentu ze všech barevných mutací a v kontrastu se světlou podkladovou barvou těla jsou velmi

atraktivní. Vyskytují se nejčastěji s Jungle nebo Striped kresbou. Banded Banditi nebo Albino Banditi jsou stále dosti vzácní. Vzhledem k tomu, že se nejedná o jednoduchou recesivně založenou mutaci, nemají všichni potomci požadovaný proužek přes nos. Takoví potomci jsou ale stále Banditi, jen se jim říká Bolds (Bold Banditi). Bandity s požadovaným proužkem přes nos je možné nazývat Full Mask Banditi.

White & Yellow - „polygenně dominantní“

Tato forma byla z počátku považována za dominantní, ale dle posledních informací od Rona Trempera se jedná o tzv. dominantně polygenní dědičnost. Gen stejně jako Enigma zvyšuje barevnost jedince, ale není spjatý s nervovými poruchami. Forma byla poprvé vyšlechtěna v Rusku. Klasický představitel White & Yellow formy má tělo zbarvené bíle a žlutě pastelově.

Výše je přehled základních barevných forem gekončků nočních. Z tohoto základu vznikly formy, které kombinují 2 až 3 nebo 4 geny + někdy i polygenně děděné znaky. Stále vznikají nové a nové kombinace a dokonce se občas objeví i geny zcela nové. Příště se podíváme právě na tyto kombinované formy, které dělají z chovu gekončků nočních tak zajímavou oblast.



Tremper Albino - recesivně založená barevná mutace.



- Bezobratlí
- Ještěři**
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



Mack Snow Blizzard - zde došlo ke kombinaci dvou genů.



Enigma - krásná představitelka této formy.



Mack Snow Enigma - všimněte si, že chybí oranžová barva.



- Bezobratlí
- Ještěři**
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



Mack Super Snow forma zaujme svým pravidelným tečkováním a celočernýma očima.



Mack Snow Jungle Tremper Albino samice. Všimněte si nepravidelného vzoru.



Striped Bandit - polygenně založená mutace. Typický je černý proužek přes nos.

- || Bezobratlí
- || Ještěři
- || Hadi
- || Obojživelníci
- || Želvy
- || Cestopis
- || Chov
- || Systematika
- || Reportáž
- || **Ochrana**
- || Recenze

Za želvami v Indonésii

Každý večer jsme místní učili anglicky. Základní fráze, jak se domluvit s turisty, kde je ubytování, obchod, kolik co stojí, co je na ostrově k vidění... Nebylo toho moc, ale za to se alespoň o těchto věcech místní umí domluvit a to je myslím velký úspěch!

Text a foto: Hana Svobodová

Přijde mi neuvěřitelné, že už rok pracuji jako koordinátor programu na ochranu mořských želv tady na Borneu. Uteklo to. Byl to rok velmi extrémní a složitý. Potvrdila jsem si, že v Indonésii je možné všechno, že tu nejsou jednoduché problémy a že všechno chce čas. Někdy jsem unavená, jindy nadšená. Pořád mi ale přijde, že to má smysl. I když je to těžké. A tak se snažíme dál.

Takový byl i březen a duben 2015 – přinesl nadšení i šok a obrovské úsilí se věcem postavit.

Na začátku března za námi do Berau přijely dvě dobrovolnice ze Slovenska – Petra Richterová a Zuzana Huleniová. Rozhodly se mi pomoci bojovat

angličtinou a vařením proti zabíjení želv na Maratue. Zní to možná divně, ale věřím, že to má logiku. Maratua spolu s dalšími ostrůvky v okolí tvoří osmé největší líhniště karet obrovských na světě, želv tu sice nesnáší tolik jako na neobydlených ostrovech v okolí, bohužel ale lidé tady na Maratue všechna vajíčka, které tu želvy nakladou, vyhrabávají a jedí. Během prosince a ledna tu v rámci oslav nového roku jedli i maso želv - potvrzených je zabitých 5 ohrožených plazů, mohlo jich ale být mnohem víc. To všechno se děje přesto, že je to nezákonné. Zároveň je Maratua ostrovem, kde se právě dostavuje letiště a plán místní vlády je udělat tu druhé Bali neboli turistický



Společné vaření byl zážitek – pár maminek, okolo kupa dětí, kterým jsem, než se uvaří, rozdala pastelky a obrázky o želvách k vybarvení i želví hry.


Úklid pláže s dobrovolníky.

Tomáš klukům velmi pomohl s uklízením vyplaveného dřeva z pláží. Konečně jsme totiž koupili motorovou pilu a bylo možné začít velké kmeny rozřezávat a z pláže uklízet.

ráj na Borneu. Hezké, jenže místní lidé na takovou změnu nejsou vůbec připraveni. Většina obyvatel ostrova jsou rybáři, nikdo neumí anglicky, není tu ubytování ani jediná restaurace. Většina domků nemá WC a odpadky se tu hází do moře. Letiště má být otevřeno letos. Chtěla bych místním lidem pomoci, aby jim turismus opravdu pomohl vydělat si nějaké peníze. Věřím, že by to mělo pozitivní vliv i na místní želvy. S touto ideou jsme s Petrou a Zuzanou 6. 3. 2015 odjely na ostrov Maratua. Strávily jsme tu 10 dní. Za tuto krátkou dobu jsme toho ale zvládly víc, než bych kdy očekávala a mé velké díky patří nejen holkám, ale i lidem z Maratui,

kteří zřejmě cítí, že se potřebují učit a vzali náš program velmi vážně. Původně jsem si totiž myslela, že první den kvůli bílým učitelkám přijde na angličtinu hodně lidí a účast bude klesat, jak po nich budeme chtít, aby se učili. Velice mě překvapilo, že to bylo naopak - první den přišlo 8 lidí, druhý 11, pak 14 a počet se ustálil na 19! Pro mě velké překvapení a odměna. Učení se zúčastnili místní instruktoři potápění, 2 učitelé, úředník, několik paní, co si chce otevřít restauraci a děti ze základní i střední školy.

Náš druhý cíl byl naučit několik žen, které si chtějí na ostrově otevřít malou restauraci, vařit jídla, na



- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



Přenášení snůšky karety obrovské z původního místa tam, kde ji zloději nenajdou.



Mudar, který už na ostrůvcích chrání želvy 7 let, ukládá vejce do bezpečí.

kterých si cizinec pochutná. Maratua je ostrov vzniklý vyzdvižením korálového útesu na povrch moře, není tu tedy skoro žádná půda a moc tu toho kromě kokosů neroste. Místní jídelníček se tak většinou skládá z rýže, ryby a pálivé chilli omáčky. Když není ryba, dostanete rýži s nudlemi a k tomu čaj či kávu s 3 polévkovými lžícemi cukru. Mnozí z nás by takovou stravu dlouho nevydrželi. Přiznávám to bez okolků a to i přesto, že jsem už zvyklá. Učili jsme tedy místní, jak ze surovin, které mají na dosah vařit trochu po našem. Společné vaření byl zážitek – pár maminek, okolo kupa dětí,

kterým jsem, než se uvaří, rozdala pastelky a obrázky o želvách k vybarvení i želví hry. Moc jsme si to všichni užili a paní pochopily, že je pro turisty potřeba vařit "trochu" jinak. U angličtiny ani u vaření samozřejmě nechybělo povídání o želvách. Doufám, že nikdo ze zúčastněných už želví vejce ani maso jíst nebude a že budou myšlenku ochrany želv šířit dál! Mám opravdu velkou radost, jak místní lidé naše snažení oceňovali. Říkali, že je to bavilo, že se naučili spoustu užitečného a hlavně, že chtějí v učení pokračovat.

V březnu a dubnu se také ustálila práce na



Prodej želvoviny na ostrově Derawan.

ostrovech a znovu jsme mohli spustit dobrovolnický program. V březnu na ostrovech kromě Zuzky a Petry ze Slovenska pomohla i Anna Poledňáková, moje kamarádka z organizace posílající dobrovolníky do Mexika (www.united-vision.org). V dubnu nám zase pomohla Alexandra Zdeňková a její přítel Tomáš Kolman. Saša se o želvy dlouhodobě zajímá a projektu už velmi pomohla v ČR - zařídila vytištění druhého vydání pexes v češtině, angličtině i indonéštině (dohromady 700 pexes), zorganizovala sbírku želvích plyšáků pro indonéské děti, zařadila výukový program o želvách do škol v okolí Ústí nad Labem a v loňském roce domluvila uspořádání výstavy o želvách na zámku Červený Hrádek v Jirkově. Byla jsem proto moc ráda, když se rozhodla

přijet pomoci přímo k nám do Indonésie. Dobrovolníci jsou pro nás velká pomoc. Intenzivně s nimi uklízíme odpadky z pláží - plasty, plechovky, sklo i naplavené dřevo překáží samicím želv v hledání vhodného místa a při vyhrabávání jámy pro snůšku, mláďatům zase odpadky vadí při cestě do moře. Musím říct, že mám velikou radost, protože dnešní stav pláží je naprosto neporovnatelný s tím, co tu bylo v únoru, když jsme na ostrovy přišli. Všechno by bylo skvělé a moje věta ze začátku rubriky by neměla smysl, kdyby tady nebyly dva závažné problémy.

Prvním je vykrádání vajec z ostrova Bilang-bilangan. V období srpen - leden, kdy na ostrovech zřejmě spíše nepracovala, než pracovala původní





- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ **Ochrana**
- ▮ Recenze



Nejvíce mě znechutil přívěsek ve tvaru želvy. No řekněte sami, chtěli byste na krku nosit želvu z želvího krunýře?

organizace, se z místních pláží začala zase po letech krást vajíčka. Bohužel zloději vajec se v té době na ostrovy naučili chodit a teď se nechtějí snadného, i když ilegálního, výtěku vzdát. Poprvé se zloději objevili 27. 2. Od té doby naši ochranáři místo jedné noční obchůzky o půlnoci začali ostrov obcházet ještě kolem třetí ráno. Bohužel 12. 3. kluci potkali zloděje znovu. Měli tmavé kukly a z obličejů jim byly vidět jen oči. Mávali na ochranáře výhrůžně mačetami a kluci s baterkami v rukou se jim nemohli postavit. Od té doby kluci nenechali nic náhodě a začali do chráněné části pláže přenášet úplně všechny nakladené snůšky. Dřeli se jako koně,

každou noc přenášeli 7- 9 snůšek, pracovali od devíti hodin večer do čtyř ráno. Ranní obchůzka následovala hned v šest ráno. Mysleli si, že je vše v bezpečí, že zloději ještě jednou dvakrát přijdou, nic si z pláží neodnesou a pak už se nevrátí a bude klid. Jenže 26. 3. jsme při ranní obchůzce našli chráněnou část pláže s vyvrácenými dveřmi a ocelový drát, na kterém byl přestřižen zámek. Zloději za pouhé 2 hodiny ukradli 15 snůšek. Vzali si je z chráněné části pláže jako z obchodu, hezky srovnané a připravené. Neuvěřitelné, mysleli jsme, že se zblázníme, že nám pukne srdce. Koukala jsem na kluky, jak sedí s hlavou sklopenou. Naštěstí



Jediný obchůdek, kde se na Derawanu neprodává želvovina a jeho majitel pan Arif.

netrvalo dlouho, zvedli hlavy a dohodli se, že budou všechny snůšky dál přenášet, jenže už ne do chráněné části pláže, ale do lesa za pláží nahodile kolem celého ostrova. Hlavně daleko od míst, kde želvy doopravdy vejce kladly. A tak se i stalo - vejce dávali na části ostrova, kde nebyly žádné želví stopy a hnízda vždy zamaskovali. Dali si s tím spoustu práce, ale veliké úsilí se vyplatilo. Už v dubnu se projevilo zlepšení. Zloději se znovu ukázali 20. 4. - tehdy se jim povedlo odnést si 2 snůšky, které ještě kluci nestihli přemístit. Jenže dvě snůšky to je zhruba 200 vajec, tedy 1 200 000 IDR (2 400 Kč), což ani zdaleka nestačí na benzín potřebný na cestu lodí z jakéhokoli nejbližšího obydleného místa k nám na ostrovy. Nespokojení zloději zřejmě zakotvili svou loďku někde v okolí a 23. 4. se na ostrov Bilang-bilangan vrátili. Jenže to měli smůlu úplnou, načapali jsme je hned po jejich příchodu a oni rychle utekli na loď a odpluli. Ochránáři zůstali na pláži až do rána, přemístili všechny snůšky do bezpečí a číhali na zloděje s foťákem v ruce. Zloději znovu připluli v 5 ráno. Všechna vejce už ale byla dávno v bezpečí, a tak naštvání nezvaní návštěvníci odpluli s prázdnou. Doufám, že už se zloději dostatečně poučili a zjistili, že u nás mít štěstí nebudou. Cesta se jim nevyplatila, tak už si to snad uvědomí a dají pokoj. Držte nám palce.

Druhý problém se bohužel nedá vyřešit jen naším, i když jakkoli velkým úsilím. Potřebujeme pomoc a

třeba i vaši, pokud můžete. V dubnu jsem se spolu se Sašou a Tomášem jela podívat na ostrov Derawan. Strávili jsme tu společně 3 dny od 27. 4. do 30. 4. Potápění a šnorchlování v okolí bylo krásné, to ano, ale bylo hrozně těžké procházet se po vesnici a koukat se, jak tu lidé otevřeně prodávají želvovinu. Hned první den jsem vešla do 11 obchůdků a v 10 z nich želvovinu prodávali. Strašné! Místní lidé želvy zabíjí pro jejich krásný krunýř. Chytají je, za ploutve je přibíjejí na dřevěné desky, zaživa jim po zahřátí nad ohněm seříznou ozdobnou vrstvu z horní části krunýře a pak je hodí zpět do moře jako odpaděk. Místní nezajímá, že karety právě, z kterých suvenýry vyrábí, jsou kriticky ohrožené vyhynutím a chráněné místním i mezinárodním zákonem. Kromě náramků a přívěšků tu místní prodávají i vypreparované želvy na zeď. To už je šílenost naprosto nepopsatelná. No abych pravdu řekla, bylo mi z toho dost smutno a zle, ale když turisté kupují, místní prodávají. No...jaký suvenýr si přivezete z dovolené vy? Lidé z Derawanu jsou nepřístupní snahám něco změnit, někdy jsou až agresivní a neslušní, když je člověk upozorní, že to, co dělají, je špatné. Mnohé neziskovky si tu už vylámaly zuby a ani vláda s místními neumí hnout. Jenže nechat je být a zavřít oči nepomůže. Naše úsilí je tu potřeba. Problém je, že místní starosta je (dřív oficiálně, dnes tajně) šéfem mafie prodejců želvích vajec, o ochranu přírody se nezajímá a nepodporuje ji. Když to tedy





nejde svrchu, myslím, že jsou cesty zespodu, jak situaci na Derawanu postupně změnit. Už v červenci jsme se s jedním majitelem obchodu dohodli, že mu budeme dodávat levná kvalitní trička za nízkou cenu, ale že už musí přestat prodávat věci z želvoviny. Dodržuje to a při mé obchůzce byl právě jeho krámeček tím jediným, kde se želvovina neprodávala. Koupil si ode mě kromě dalších triček i výrobky z kokosu – náušnice a přívěšky, které vyrobil Sablon, Berlyho žák ze sousedního ostrova Maratua. Snad se zapojí víc krámků a třeba se tu brzo také povede uspořádat workshop a výrobky z želvoviny nahradí něco udržitelného. To by bylo skvělé. Druhá cesta je, myslím, vzdělávání. Zkusila jsem se na Derawanu vydat do školky. Dala jsem dětem plyšové želvy, hrála jsem s nimi pexeso. Vlastně to bylo moc fajn a paní učitelky prosily, abych zase přišla. Přijdu ráda a snad to postupně něco změní – při téhle návštěvě měly tři čtvrtiny dětí na ruku náramky z želvoviny. Třetí cesta jsou podle mě turisté, tedy potenciálně i vy či vaši známí – když si nikdo nebude výrobky z želvoviny kupovat, nebudou je místní časem

prodávat. A informovat lidi/potenciální turisty můžete pomoci i vy, budu vám za to moc vděčná.

Jo a víte, že 23. května byl Mezinárodní den želv? Oslavili jste to? Pokud ne, zkuste, pokud máte chuť, udělat opožděnou oslavu. Třeba byste mohli u této příležitosti informovat o problémech želv a projektu na jejich ochranu, nebo navštivte či doporučte ZOO v Ústí nad Labem, kde je teď o mořských želvách výstava.

www.morskezelvy.cz

<http://www.facebook.com/pages/morskezelvy.cz/607230715971714?ref=ts&fref=ts>

- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze

TURISTÉ, PŘÁTELE MOŘSKÝCH ŽELV...

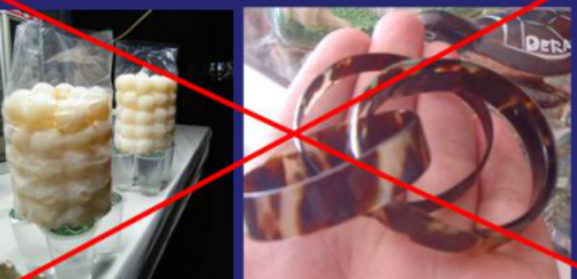
- Užíváme si setkání s želvami, přiliš se nepřibližujeme, když se želva rozhodne připlout blíž, vždy zůstáváme v klidu.
- Nešaháme na želvy, nevozíme se na nich.
- Nepronásledujeme je ani nekrmíme.
- Minimalizujeme osvětlení pláže, kde želvy kladou vejce (nesvítíme baterkou s bílým světlem, zatahujeme závěsy).
- Nejíme želví vejce.



- Nekupujeme suvenýry z želvoviny.
- Odpadky odhazujeme do míst pro ně určených (plasty v moři si želvy často pletou se svou přirozenou potravou s medúzami).

www.morskezelvy.cz

www.turtle-foundation.org



Turisté mohou svým chováním želvám buď pomoci nebo uškodit. Věřím, že pokud budou informovaní, vyberou si tu první variantu.



Kobra monoklová (*Naja kaouthia*) – Chov a odchov v zajetí

Mládě *Naja kaouthia*

Text a foto: Jan Naden

Areál výskytu této neplivající kobry je poměrně široký a na mnoha místech se překrývá s ostatními druhy rodu *Naja*. Kobra monoklová se v přírodě vyskytuje v indické nížině řeky Ganga, jihovýchodním Nepálu, Bangladéši, Barmě, jižním a středním Thajsku, v jihozápadní Číně v provinciích západní Yunnan, severozápadní Guanxi a jihozápadním Sichuanu. Dále jižní Vietnam, Kambodža, sever Malajského poloostrova a na Andamanských ostrovech se vyskytuje bývalý poddruh „*sagittifera*“.

Zbarvení této kobry je poměrně variabilní, od žlutavé či zelenavě hnědé, olivové až po černou, s nepravidelným příčným pruhováním, často nevýrazným nebo zcela chybějícím. Na svrchní straně krku je nápadná kresba monoklu (odtud i český název kobra monoklová) ve tvaru písmene „O“, ovšem u některých jedinců může být tato kresba protažená do stran nebo zcela chybět, což se vyskytuje většinou u tmavých hadů. Popřípadě může mít kresba tvar dvou písmen „C“, vzájemně k sobě zrcadlově obrácených, což jsem pozoroval u mnou odchovaných mláďat. Další možnost je nohama vzhůru obrácené „U“. Právě tato kresba se vyskytuje u mého chovného páru, ale ani u nich není stejná. U samice je obrácené „U“ pravidelnější

než u samce. Ale pojďme se vrátit k obecnému popisu druhu. Spodní strana krku je světlejší se širokým tmavým pruhem. Ventrální čili spodní strana těla je žlutavě bílá. Žlutá forma z centrálního Thajska bývá označována jako „*suphanensis*“. Kobra monoklová má 19 - 23 řad dorsálií a celkově působí spíše lesklým dojmem. Dosahuje délky okolo 140 cm, výjimečně až okolo dvou metrů.

Obývá vlhčí biotopy, v horách zasahuje do výšek až 1600 m n. m. Aktivní je především v noci, což se mi ovšem při chovu v zajetí nepotvrdilo, spíše opak je pravdou. Žije často v blízkosti vody. V přírodě žere nejen hlodavce, kteří tvoří hlavní složku potravy v zajetí, ale i žáby, hady a dokonce i ryby. V lednu až květnu (podle místa původu) klade samice snůšku 10 - 20 (max. 45 ks) vajec, mláďata se líhnou za 50 - 60 dní a měří 20 - 30 cm.

Tyto obecné informace jsem čerpal z knihy Davida Hegnera „Jedovatí hadi v přírodě a v teráriích“. Tímto ji všem vřele doporučuji.

Svůj chovný pár jsem si pořídil v listopadu 2011 (samice), respektive v červnu 2012 (samec). Obě kobry byly v té době už odrostlá, téměř dva roky stará, subadultní zvířata. Hadi jsou tmavohnědí, oba s neúplnými monokly, bez jakýchkoliv příčných pruhů. Samice má nedokončený monokl ve tvaru



obráceného U, samec má kruh na levé spodní straně otevřený.

Samice je už od začátku výrazně plachá, a proto tráví většinu svého času v úkrytu. Ovšem od chvíle, kdy přijala terárium za své, pokud je přistižena mimo úkryt, stává se z ní militantní feministka, která své názory dovede dát velmi důrazně najevo. Samec se zdál od první chvíle klidnější, ale časem, a hlavně po svém konfliktu s krmným pískomilem, nejspíš usoudil, že povaha jeho družky bude pro něj v dospělosti to pravé. Dokonce si osvojil jeden velice nepříjemný zlovyk, kterým navozuje infarktové stavy neznalým návštěvníkům. Ve chvíli, kdy ve svých hadích mozkových závitech usoudí, že o něj přítomní pomalu ztrácejí zájem, s obrovskou intenzitou udeří hlavou do skleněných dvířek. Tím samozřejmě veškerou pozornost strhne opět na sebe a je spokojen. Tímto bych snad lehce polemizoval s názorem, že kobra monoklová je jednou z nejklidnějších z rodu *Naja*. Alespoň u mých zvířat to rozhodně neplatí.

Jako u všech mých hadů čeledi Elapidae jsem zvolil oddělený chov ve dvou ubikacích. Materiál jsem tehdy, z pro mě dnes již neznámých důvodů, vybral lamino s předními posuvnými skleněnými dvířky. Zvolené rozměry 120 x 60 x 60 cm jsou podle mě plně dostačující i v dospělosti. Terária jsou vybavena běžnými světly, a to výhřevným a zářivkou na dosvícení. Používám větev nebo větší kořeny na rozčlenění prostoru, ale při umísťování je vždy třeba dávat pozor na přehlednost, v zájmu vlastní bezpečnosti. Dalším nezbytným vybavením je uzavíratelný úkryt.

Nejdéle jsem laboroval s vhodným substrátem. Dlouho jsem používal obyčejné noviny, ale výkaly hadů o sobě dávaly vědět tak neskutečným způsobem, že situace volala po změně. Potom jsem u jednoho kolegy viděl u kober bezprašné hobliny a hned jsem je vyzkoušel. První dojem byl výborný, hobliny pohltily většinu zápachu, ale časem jsem zjistil, že hodně vysušují vzduch v ubikaci a přes veškeré rosení se hadi začali špatně svlékat. V současné době již neexperimentuji a používám jako u většiny hadů písek do dětských hřišť namíchaný s přírodní rašelinou přibližně v poměru 1:1. Problémy se svleky ustaly a já jsem zatím spokojen.

Hadi bez problémů rostli a prospívali. Páření jsem

nijak výhledově neplánoval, až do chvíle než si o něj zvířata řekla svým způsobem sama. Koncem října 2013, tedy ve věku přibližně čtyři a půl roku, oba hadi shodně přestali přijímat potravu. Když se to opakovalo potřetí, rozhodl jsem se, že je ten správný čas. Přenesl jsem samce do terária k samici. Samotné páření jsem ani jednou nezaregistroval, ale těsně po připuštění samce k samici jsem byl svědkem rituálu, který mě do dneška nepřestal fascinovat. Samec se začal chovat jako anglický gentleman a jakoby se dovoľoval samice, zda smí vstoupit do jejího úkrytu. Jazykem zkoumal terén daleko pomaleji a něžněji než obvykle, pokud se dá tento termín v této souvislosti použít. Samotný vstup do úkrytu si dovolil asi až na čtvrtý nebo pátý pokus, jako kdyby dámou svého srdce nechtěl vyděsit nějakým nevhodným chováním. Těžko popsatelné slovy, je třeba vidět a zažít. Dalším novým a celkem humorným aspektem jeho chování byly pravidelné ranní několikahodinové odpočinky pod výhřevnou lampou. V druhé půlce páření jsem s ním při jeho návratech do akce plně soucítil. Vypadá to, že i v hadím světě je něžné pohlaví prostě k neutahání. Hady jsem nechal u sebe 10 dní a poté oddělil. Protože nadále ani jeden nejevilo o potravu zájem, umožnil jsem jim dalších 10 dní kobřích orgií. Následně jsem je definitivně oddělil a zvířata začala postupně normálně fungovat. 1. ledna 2014 se samice zakalila a 16. ledna svlékla. 30. ledna snesla do předem připraveného boxu s vlhkým rašeliníkem 14 oplozených a dvě neoplozená vejce, která žárlivě hlídala, a trvalo asi půl hodiny, než byla ochotna snůšku opustit. Vejce jsem přenesl do inkubátoru, který jsem nastavil na 29,5 °C. Hadi se začali líhnout 57. den inkubace, dvanácté mládě opustilo vejce o dva dny později, tj. 30. března. Poslední dvě vejce se neprořízla, a když jsem je později otevřel, byla v nich plně vyvinutá, ale mrtvá mláďata. Dnes tento částečný neúspěch přisuzuji mírně zvýšené teplotě. Asi o týden později se mláďata začala postupně svlékat, ale ani jedno nechtělo samostatně přijímat potravu. Musel jsem tedy přistoupit k násilnému krmení. Časem začali všichni hadi žrát sami. Někdy během období rozkrmování jsem za pomoci kolegy zjistil, že mám sedm samců a pět samic. Lepší by bylo 6,6, ale mohlo to dopadnout i hůř. Tím byla

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

mláďata prakticky připravená vyrazit do světa. Vzhledem k jejich celkem atraktivnímu tmavému zbarvení, to byl menší problém, než jsem čekal.

V roce 2014 se situace vlastně opakovala s tím rozdílem, že se vše odehrálo asi o necelé dva týdny dříve. Tentokrát snesla samice 17 oplozených a 6 neoplozených vajec. A tehdy zasáhla lidská nedokonalost. Chtěl jsem vyrovnat poměr pohlaví a chybně jsem o dvě desetiny zvýšil teplotu v inkubátoru oproti loňsku. Měl jsem teplotu naopak snížit. Výsledek byl nepříjemný, ze 17 vajec se vylíhlo pouze 11 hadů a poměr pohlaví byl také šokující, osm samců a pouhé tři samice. Snad jediné pozitivum bylo, že dva samci od začátku

přijímají potravu samostatně. No nic, chybami se člověk učí...

Letos dostane chovný pár pauzu, dorůstají další druhy do produktivního věku, například *Naja nubiae*. Ale o tom možná někdy příště.

Shrnuto a podtrženo: chov kober monoklových v zajištění není nijak zvlášť náročný. Samozřejmě při dodržení určitých bezpečnostních podmínek. Přece jen jsou to velice rychlí korálovcovití hadi a žádnou chybu neodpouštějí. Určitě by si je neměl pořizovat nikdo s minimálními nebo žádnými zkušenostmi s chovem jiných jedovatých hadů. Ale na druhou stranu kdo se nepustí dál od břehu, plavat se většinou nenaučí.



Během páření



Líhnutí



- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ **Hadi**
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



Na svrchní straně krku je nápadná kresba monoklu (odtud i český název kobra monoklová) ve tvaru písmene „O“.



Adultní samice

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi**
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



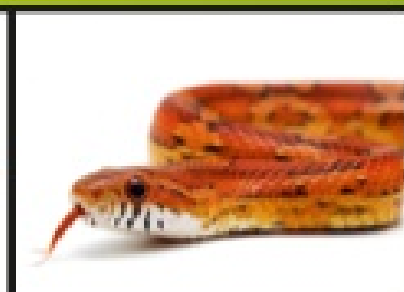
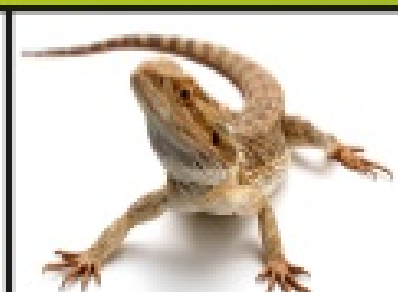
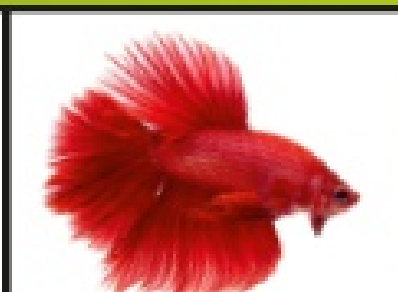
Adulní samec.



AKVATERA TRENČÍN



Medzinárodná výstava zvierat



Budete môcť vidieť / kúpiť

- hady, jaštery, korytnačky - akváriijné rybičky a rastliny
- pavúky, šváby, hmyz - akvaristické, teraristické a chovateľské potreby

Vstupné

- Deti do 6 rokov a ZŤP / zdarma
- Dospelí / 2 €
- Študenti a dôchodcovia / 1 €

7. 6. 2015

od 9.00 h
do 14.00 h

Expo Center Trenčín
www.trencin.akvatera.sk



S podporou EXPO CENTER a.s. akciu organizuje **ZDRUŽENIE PRIATELOV HERPETOFAUNY**

Chov suchozemské želvy: Nejčastější problémy I.

Sépiová kost slouží nejen jako zdroj vápníku, ale pomáhá také obušovat želví zobák.

Text a foto: Monika Balcárková

Pohled na krásného zdravého želvího jedince potěší každého chovatele. Jenže nebývá tomu vždycky a i v sebelepších podmínkách se vyskytne úskalí, které se musí vyřešit a odstranit, aby želva prosperovala a nestrádala. V tomto článku si představíme nejběžnější nesnáze, s nimiž se nejeden chovatel musí potýkat.

Kosmetické úpravy

Ať už je želva chována v teráriu nebo ve venkovním výběhu, občas se přihodí, že jí přeroste zobák, což má potom za následek odmítání potravy. Sépiová kost spadá k nezbytnostem, které by neměly chybět v žádném chovném zařízení, ale mnohdy želvy chodí kolem vápnickového kousku bez povšimnutí. Další důvod přerostlého zobáku je krmení měkkou stravou, a tak želva nemá možnost si brousit čelist. Jestliže horní čelist přeroste (někdy vznikají i praskliny), musí se zkrátit. Na odstranění téhle závady se používají různé kleštičky i manikurní nůžky. Novopečený želví majitel se nemusí bát, že by to želvu bolelo. Její čelist tvoří rohovina, a ač želvě tahle úprava je nepříjemná, je to zákrok jako u stříhání nehtů. Čelist želvy se stříhá do roviny a následně se brousí jemnými pilníky na kov. Dají se použít i pilníčky na nehty, avšak bývají příliš jemné na to, aby zobák dostatečně zabrousily. Celý zákrok trvá jen několik minut a želva může vyrazit do světa

s novým úsměvem. Pakliže si majitel netroufá na úkon, je na místě želvu odnést ke specializovanému veterináři, který potíž hravě odstraní. Zabránit přerůstání jde střídavým poskytnutím suché a tvrdší stravy.

S přerostlým zobákem jdou ruku v ruce i drápky. Přerůstají, pokud želva nemá k dispozici rozmanitý terén, při jehož zkoumání by docházelo k automatickému obušování. Dlouhé drápky na končetinách se zkracují taktéž kleštěmi a nůžkami. Konce drápek se můžou zabrousit pilníčkem, aby nedocházelo k jejich třepení. Stříhají se pouze špičky drápků a to takovým způsobem, aby se nezasáhla cévka, Rezerva zastřihnutí od cévky je 1 mm. Má-li želva tmavší drápky, namíří se končetina proti světlu, aby cévka lépe vynikla. Opět platí, jestliže majitel nechce provádět stříhání, nechť předá želvu do rukou specializovanému veterináři. Potom postačí upravit chovnou ubikaci různými písiky, šterkem, kamením a třeba i dřevěnými kmeny, které bude želva s ochotou překonávat a brousit si drápy na všech končetinách.

Deformace krunýře

Krunýř roste nepravidelně a rychle, na některých místech může být propadlý či vypouklý. Typické



- || Bezobratlí
- || Ještěři
- || Hadi
- || Obojživelníci
- || **Želvy**
- || Cestopis
- || Chov
- || Systematika
- || Reportáž
- || Ochrana
- || Recenze

Krunýř roste nepravidelně a rychle, na některých místech může být propadlý či vypouklý.

jsou i tzv. pyramidy. Deformace je nezvratná, jednou pokřivený krunýř se už nenarovná, pouze upravenou stravou a změnou terarijních podmínek tomu lze zamezit. Rachitida obvykle vzniká nedostatečným množstvím vitamínů nebo vápníku, často ji způsobuje i překrmování želvího tvora. Jako prevence poslouží neustálé vlhký kout, který se neobejde bez dennodenního rosení, kvalitního UVB osvětlení (mění se jednou ročně za nový) a pravidelného půstu, kdy si zaživací trakt želvy oddechne.

Vnitřní paraziti

Základní ochrana proti vnitřním parazitům je průběžné odstraňování výkalů a zbytků potravy nejen v teráriu, ale i ve venkovním výběhu. I tak se může stát, že želva se infikuje a chovatel to zjistí až v momentě, když se v želvím trusu objeví nežádoucí návštěvník. Nejčastěji to bývají roupí, škrkavky nebo tasemnice. Prvními příznaky bývá úbytek na váze, měknutí krunýře nebo zaživací potíže. Nakažený jedinec se léčí odčervovacími tabletami nebo podáním pasty. Začátečníci se musí vždy poradit s veterinářem. V případě, že chovatel má větší chovnou skupinu, musí se přeléčit všichni jedinci, aby se zamezilo šíření a následnému katastrofálnímu úhynu. Taktéž želvy dovezené z farem nebo z odchyťů jsou častěji infikované parazity. Není na škodu odebrat vzorek trusu a poslat jej na rozbor. Vyšetření trusu nespadá k drahým záležitostem, většinou se to pohybuje kolem pár stovek a výsledky jsou známy okamžitě,

max. do druhého dne. Rozbory trusu se provádějí u čerstvě odzimovaných želv na jaře a na podzim, kdy se mají zazimovat. U nezimujících druhů se vyplatí rozbor udělat, když želva končí sezónu ve venkovním výběhu.

Vnější paraziti

Klíšťata ohrožují nejen lidí, ale i želvy. Obvykle se tenhle parazit přisaje k měkké tkáni mezi nohami, na kožní řase mezi přední končetinou a krkem, ale třeba i mezi štítky spodního plastronu. Klíště se nepromazává olejem či jiným tukem, ale rovnou se vytočí stejně jako u člověka. Pozor na hlavičku klíštěte, nesmí se oddělit, jinak vznikne v místě poranění zánět, a v tom případě je návštěva veterináře nevyhnutelná. Místo se dezinfikuje roztokem nebo mastí Betadine, která je běžně dostupná v jakékoli lékárně.

Setkání přátel přírody

ZIVÁ EXOTIKA

**prodej a výměna
exotických zvířat a rostlin**



www.zivaexotika.cz



Úvod do teraristiky (37)

8. Rozmnožování terarijních zvířat

8.5. Inkubace vajec

8.5.3. Inkubační substráty

8.5.3.2. Umělé inkubační substráty

Phelsuma

Text a foto: Ivan Vergner - ivan.vergner@atlas.cz

Inkubační substráty na bázi umělých materiálů jsou pro použití v teraristice velmi praktické. Většinou se dají neomezeně skladovat, jsou často chemicky netečné a v podstatě sterilní. Mezi nimi substrát vermikulit se stal koncem 80. let minulého století nejužívanějším pro inkubaci vajec plazů na celém světě. Postupně si většinu z nich představíme.

Vermikulit je těžená vyvřelá metamorfovaná slída (biotit), mezi jejíž vrstvy se dostala voda. Při zpracování po třídění a čištění se vysokou teplotou (500 až 800 °C) tato voda prudce odpaří, doslova vybuchne, a odtrhne od sebe vrstvy slídy, takže se radikálně zvýší prostor pro poutavost vody. Slída má tvrdost kolem 1,5 a je tedy velmi měkká. Průmyslově se tento materiál vyrábí např. pro ochranu zasílaných drahých přístrojů a pro tepelnou izolaci v místech i velkého žáru - slída je vůči vysokým teplotám (až 1 100 °C) velmi odolná. Proto se používá i v kosmonautice a ve velkém počtu jiných oborů, mezi nimiž je i teraristika. Dlouhá pohyblivá harmonikovitá struktura kousku expandované slídy dala vermikulitu název (vermis lat. = červ). Osobně jsem tyto červíky až 3 cm dlouhé (1982) vytvořil s kolegou geologem Karlem Zahradníkem na plynovém vařiči, surovina pocházela ze serpentitů z Posázaví (hezká shoda s teraristikou: serpens, lat. = had). Suchý vermikulit pojme až osminásobek své hmotnosti vody. Pro inkubaci vajec plazů se používá vermikulit raději s většími zrny (průměr 4 - 8 mm), menší zrna, prach a

nečistoty se odstraní na síti - lze použít kuchyňský cedník. Výsledky inkubace ve vermikulitu předčí někdy dokonce inkubaci v rašeliníku ve srovnatelných podmínkách (Vergner, 1988). Dnes je vermikulit natolik levný, že není důvod používat pro inkubaci jiné substráty.

Perlit je amorfní vulkanické sklo s obsahem vody, které se podobně jako vermikulit, po čištění a třídění, expanduje vysokou teplotou 800 - 1 100 °C. Vznikají tak lehká zrna, granulky bílé až šedobílé barvy, s vysokou poutavostí vody, velmi podobných vlastností jako má vermikulit. Na rozdíl od vermikulitu mají však zrna perlitu vyšší povrchovou tvrdost a trochu menší schopnost poutat vodu (jen asi šestinásobek jeho hmotnosti). Průměr zrn má běžně rozpětí asi 2 - 4 mm. Používá se ve stavebnictví, je relativně velmi levný (do 10 Kč za 1 litr). V teraristice se používá méně než vermikulit, nejčastěji pro inkubaci vajec želv a krokodýlů.

Keramzit (Liaflor) se vyrábí z cihlářských jíílů vypálením při 1 200 °C. Uvnitř obličejů červenavých nebo šedavých granulí je pórovitá, houbovitá struktura. Má rovněž schopnost poutat vodu. Běžná velikost jeho granulí je mezi 4 a 8 mm. Používá se v zahradnictví i ve stavebnictví. V teraristice se v konkurenci s vermikulitem používá jen zřídka.

Křemelina (diatomit) je těžný materiál, složený ze schránek mořských jednobuněčných řas, rozsivek. Je blízký břidlicím. Má rovněž značnou schopnost poutat vodu. Používá se jako filtrační materiál v



Inkubace na vermikulitu.

průmyslu i zemědělství (vinařství). Kvalitní křemelina má vysoký obsah (přes 90 %) oxidu křemičitého (SiO_2) a velkou pórovitost. Je poměrně drahá, proto se používá jen okrajově.

Pemza je vyvřelé sopečné sklo. Vyskytuje se jako sklovitá nebo pórovitá hornina. Známé je její využití v kosmetice v péči o nohy. Pro teraristiku připadá v úvahu jen drcená pórovitá pemza, používaná pro vylehčení půd v zahradnictví. Ta si zachovává jistou poutavost vody. Má podobné vlastnosti jako keramzit, ale je zcela přírodního původu. Používá se jen zřídka (Marhoul, 1992).

Granule Seramis byly primárně určeny jako substrát pro kočičí toalety v domácnostech (v současnosti Seramis zcela překonal Kočkolit aj.).

Užívají se dnes především v květinářství. Jsou vyrobeny stejnou technologií jako keramzit ze speciálních jíílů a mají poměrně vysokou vodní poutavost (přes 100 %). Průměr granulí je jen 2 - 4 mm (70 %), větší než 4 mm je jen asi 20 % granulí. Menší granulky a prach se musí přesátím odstranit. Ke všem minerálním inkubačním substrátům lze ještě říci, že se velmi snadno sterilizují teplem a lze je tedy používat vícekrát za sebou. Na druhou stranu je vermikulit dnes natolik levný (v průměru asi 25 Kč za 1 litr), že se pro každou inkubaci může používat nový. Vzhledem k tomu, že se všechny minerální substráty vyrábějí nebo upravují tepelným procesem, jsou z výroby prakticky sterilní a jen z opatrnosti je možné každý z těchto



Inkubace vajec na molitanu.



minerálních substrátů před použitím sterilizovat. Ještě se musíme pro úplnost dotknout umělých substrátů organického původu.

Molitan (pěnová hmota) byl před zavedením vermikulitu velmi často užívaným substrátem. Je to pružná pórovitá hmota připomínající svými vlastnostmi gumu, používaná na výrobu umělé mycí houby, matrací, užívají se pro měkké uložení předmětů pro přepravu apod. Vyrábějí se pěnové hmoty s různou velikostí pórů, což trochu ovlivňuje její fyzikální vlastnosti. V současnosti je v teraristice plně nahrazena vermikulitem.

Výrobky z kokosu - drť a vlákna ze skořápek ořechů - se rovněž mohou použít jako substrát pro inkubaci vajec plazů. Především jemná vláknitá kokosová drť, připomínající strukturou a barvou rašelinu. Má vodní poutavost, však nemá její antibakteriální a antimykotické vlastnosti. Používá se v zahradnictví. Bukové hobliny, pokud jsou jemné, mají značnou vodní poutavost a vhodnou strukturu pro uložení vajec. Používaly se pro inkubaci vajec velkých plazů před érou vermikulitu.

Umělé substráty organického původu není možné sterilizovat teplem, po uskutečněné inkubaci se musí substrát vyměnit za nový.

Děkuji příteli geologovi Karlu Zahradníkovi za cenné odborné rady a informace k vermikulitu a dalším substrátům.

Literatura:

Marhoul, P. (1992): Desatero inkubace vajec plazů. - Terarista, Střednice, 3 (2-3): 8 - 15.

Vergner, I. (1988): Nový inkubační substrát v teraristice - vermikulit. - Informační zpravodaj AT č. 2/1988, s. 21 - 25.

- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



Keramzit



Seramis

Historie teraristiky a herpetologie v České republice – část 5.

Z historie Subkomise pro teraristiku ÚOK AT ČSCH – část 1.

Dipl.-Ing. Ingo Pauler, místopředseda DGHT, s manželkou Waltraud (2005).

Text a foto: Ivan Vergner

Vrátíme se opět o pár let do minulosti. Někdy v dubnu 1986 mně zavolala tajemnice ÚV ČSCH, Ing. Eva Hrubešová, zda budu souhlasit s členstvím v redakčním kolektivu Informačního zpravodaje pro akvaristiku a teraristiku (IZ AT), který vydávala Ústřední odborná komise pro akvaristiku a teraristiku (ÚOK AT) v sekretariátu Ústředního výboru Českého svazu chovatelů (ÚV ČSCH). Souhlasil jsem, a tak jsem se v předjaří 1986 zúčastnil prvního zasedání redakčního kolektivu IZ AT v moderní budově ÚV ČSCH v Praze 8-Kobylisích. Tu budovu jsem navštívil již šest let před tím (1980) za velmi neradostných okolností, ale tentokrát jsem do ní vstupoval s optimismem a s chutí do společné práce. Sešlo se nás tam tehdy 5 osob: 3 zástupci akvaristů (Jaroslav Ehl, Doc. Dr. František Kůtek, CSc., o němž se zmiňuji i v předchozích dílech, a Jiří Slanec – všichni členové ÚOK AT), já zastupující teraristiku, a tajemnice ÚOK AT, Ing. Eva Hrubešová, která byla odpovědnou redaktorkou IZ AT. Do té doby byl obsah všech sešitů Informačního zpravodaje AT, kromě organizačních zpráv, čistě

akvaristický. Mým úkolem spolu s tajemnicí Hrubešovou bylo napsat a zajistit organizační zprávy a články s teraristickým zaměřením. Tehdy to byla první schůzka redakčního kolektivu, jen abychom se poznali a rozdělili si úkoly. Já jsem potom své příspěvky tajemnici Hrubešové posílal poštou. Scházeli jsme se podle potřeby 2x – 3x za rok při plánování nového ročníku nebo v kritickém období nedostatku článků. Již do dvojčísla IZ AT 1986 (3/4) s uzávěrkou v červnu 1986 se podařilo doplnit 6 teraristických článků a bulletin zvětšil počet stránek téměř na dvojnásobek. Byl to po úmrtí Jiřího Niedla zjara 1986 nečekaně velmi činorodý rok, završený prvním setkáním teraristů v Mostě. Hlavním organizátorem setkání teraristů se tak na další desetiletí stal Ludvík Nosko, předseda ZO ČSCH teraristé Osek, okres Teplice. Právě v Mostě (31. 10. – 2. 11. 1986) se tehdy poprvé sešla nově ustavená Subkomise pro teraristiku Ústřední odborné komise pro akvaristiku a teraristiku ÚV ČSCH. Jejimi členy se stali: MUDr. Jaromír Petrtýl (Praha; předseda), Ing. Ivan Vergner (Zbýšov;



redaktor IZ AT, poradenská služba), Ing. Vladimír Kučera (Mělník, akvarista, člen ÚOK AT), RNDr. Petr Roth (Liběchov, předseda herpetologické sekce ČSZS ČSAV), Ludvík Nosko (Osek u Duchcova, organizátor podzimních setkání teraristů), Václav Hottmar (Uhy u Velvar, výměnná služba). Zároveň se Dr. Petrůl stal členem ÚOK AT (já jen v letech 1986–87). Na konci roku 1986 jsem tak poprvé na zasedání ÚOK AT, místo zemřelého Jiřího Niedla, informoval o podzimním setkání teraristů v Mostě. Ing. Eva Hrubešová se ukázala jako velmi schopná a čínorodá organizátorka. Byla to velmi štíhlá až vyhublá blondatá modrooká dáma ve věku kolem 45 let, asi 175 cm vysoká, s ostře řezaným obličejem a pichlavým nosem, výrazným hlasem, nesmírně energická a pracovitá, v dnešním slova smyslu typická workoholička. Jako členové subkomise jsme měli z rozpočtu ÚOK AT hrazené cestovné na schůze v budově ÚV ČSCH v Praze-Kobylisích a na aktivity v Mostě. Já jsem měl navíc hrazené poštovné v rámci poradenské služby a samozřejmě cestovné na zasedání redakční rady, případně ÚOK AT. Také jsme dokonce v letech 1987–88 dostávali roční odměny, já ve výši kolem 500 Kč. Již na počátku roku 1987 se subkomise rozhodla, pro mé skvělé teraristické výsledky a dobrou znalost němčiny, vyslat mě s teraristickou přednáškou a postery na zasedání tehdy západoněmecké DGHT, na podzim roku 1988. Jaké tehdy byly moje úkoly v subkomisi:

- při zasedáních jsem si psal záznam z jednání a tajemnici jsem zasílal na psacím stroji zhotovený zápis z jednání subkomise;
- shromažďoval jsem a redakčně upravoval teraristické články jiných autorů a pravidelně jsem psal organizační zprávy za subkomisi, excerpta ze zahraničních časopisů a původní články pro IZ AT; pro přípravu každého čísla IZ AT jsem vše zasílal tajemnici;
- vyřizoval jsem poradenskou službu pro teraristiku; tajemnice mně předávala dopisy došlé na ÚV ČSCH a subkomisi, řada dopisů přicházela přímo na moji adresu, již tehdy velmi známou a populární; objem této práce byl asi 40 vyřízených dopisů čtvrtletně; měl jsem hrazené poštovné pro tuto činnost;
- posuzoval jsem práce mladých chovatelů v oboru teraristiky, dělal jsem porotce u ústředního kola Soutěže mladých chovatelů v budově ÚV ČSCH;

– posuzoval jsem články pro časopis Chovatel v oboru teraristiky a sám jsem podle potřeby psal organizační i původní články pro tento časopis ČSCH.

Proti jiným členům subkomise to byl značný objem práce, tehdy srovnatelný snad jen s nasazením Dr. Petra Rotha v herpetologické sekci, a při tvorbě sborníků ze setkání v Mostě a částečně s objemem korespondence související s výměnnou službou a anketou na chovaná zvířata Václava Hottmara. Naopak nejmenší objem práce odváděl předseda subkomise, MUDr. Jaromír Petrůl a člen ÚOK AT, akvarista Ing. Vladimír Kučera. Za něj to ovšem později vynahradil svou usilovnou prací pro teraristiku jeho syn, Ing. Tomáš Kučera (*1965).

První cesta na zasedání DGHT 1988 (1)

Tajemnice ÚOK AT, Ing. Eva Hrubešová, členové ÚOK AT i členové subkomise pro teraristiku viděli, že na jedné straně odvádím velký objem práce pro organizovanou teraristiku, na druhé straně, že mám vynikající úspěchy v terarijním chovu, které umím výborně prezentovat v přednáškách a člancích a že jsem schopen samostatně přednášet a domluvit se německy. Poprvé jsem v Německu (NDR) před tím přednášel pro odbornou skupinu ještěři (ZAG Echsen) v Lübbenu již v r. 1982 a opakovaně v r. 1985, potom v r. 1985 také na ústředním zasedání organizace teraristů NDR (4. Zentrale Tagung des ZFA Terraristik) v Karl-Marx-Stadtu, dnes Chemnitz, spolu s Jiřím Niedlem a jeho synem Jirkou. Také jsem v r. 1981 publikoval první článek v německém časopise Elaphe. Někteří členové subkomise vynikali v něčem podobně jako já (zvláště skvělý Dr. Petr Roth), ale každému něco k úplnosti chybělo. To byly důvody, proč jsem byl jako reprezentant české teraristiky vybrán právě já. Zvolil jsem téma přednášky „Kuba a její herpetofauna“ (Kuba und seine Herpetofauna). Přípravě té reprezentační přednášky jsem věnoval velkou pozornost. Sestavil jsem ji z vlastních diapozitivů a doplnil jsem ji několika diapozitivy přátel Pavla Poláka, Dr. Bohumila Krále, Ludvíka Noska a Václava Hottmara, kteří mně je ochotně zapůjčili. Obsahovala snímky kubánských biotopů a druhů obojživelníků a plazů v nich, také rozmnožování různých kubánských druhů v teráriu. Připravil jsem do ní také doplňující

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov**
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

diapozitivy s mapkami a titulky. Text jsem si připravil česky, obrázek po obrázku, a poté jsem ho přeložil do němčiny. Přednášky na zasedání DGHT byly omezeny striktně na 25 minut + 5 minut času na dotazy a diskusi. Proto jsem text dlouho upravoval a zkušebně četl, abych se do vymezeného času vešel. Zároveň jsem připravil poster „Situace v odchovu hroznýšovitých hadů v Československu“ (Zur Situation der Boidenzucht in der CSSR), tj. na velkém formátu A3 rozmístěné tabulky a fotografie s odborným komentářem. Vedle toho jsem připravil ještě velkou mapu Kuby s německými titulky jako orientační doplněk k mé přednášce.

Poměry za normalizačního socialismu (1969–1989) pro vycestování do kapitalistické ciziny byly tehdy takové, že bylo pro normální občany „možné“ vyjet:

a) na základě devizového příslibu (poskytovala Státní banka československá) a udělené výjezdni doložky k cestovnímu pasu (uděloval pověřený orgán SNB, tedy policie, v součinnosti s místně příslušným Okresním výborem KSČ);

b) ve vzdělávací, vědecké, umělecké, sportovní a podnikové sféře na základě pozvání zahraničního partnera na služební pas některého ústředního úřadu nebo ministerstva; pro ÚV ČSCH to bylo Ministerstvo zemědělství a výživy; k pasu byla nutná výjezdni doložka vydávaná principiálně stejně jako v bodě a), ale zajišťovala ji vysílající ústřední organizace;

c) na základě osobního pozvání rodinným příslušníkem v zahraničí a výjezdni doložky jako v bodě a).

Já jsem jel do kapitalistické ciziny na služební cestu od MZVž, tedy dle bodu b). Na zahraniční odbor MZVž jsem v předstihu dodal vyplněný dotazník a fotografie a oni mně na základě žádosti ÚV ČSCH nechali vyhotovit služební pas. Ten služební pas MZVž se od normálního lišil jen tím, že měl na třetí straně červené razítko „AB Služebnaja“ lemované z obou stran lipovým listem. Požádal jsem tajemnici Hrubešovou, která mně zajišťovala také dopravu, aby mně objednala zpáteční vlakovou jízdenku s místenkou přes Norimberk a Frankfurt nad Mohanem do Hannoveru a zpět. Tyto jízdenky zajišťoval pro socialistické organizace ČEDOK a já jsem hradil plnou výši ceny jízdenky (1 700 Kčs).

Naplánoval jsem cestu tak, že pojedu první den přes Nürnberg (Norimberk), kde se přestupovalo z českého rychlíku na německý, do Frankfurtu nad Mohanem (Frankfurt am Main), a po celodenním pobytu ve Frankfurtu (zoo Frankfurt, botanická zahrada Frankfurt, Museum Senckenberg) potom v noci budu pokračovat na sever do Hannoveru. K služebnímu cestovnímu pasu na zahraničním oddělení MZVž příslušelo tehdy 14 DEM diet na cestu. Vyzvednout vše bylo možné nejdříve tři dny před odjezdem. Přednášku jsem musel vyhotovit ve 4 výtiscích, jeden zůstal na ÚV ČSCH, jeden na MZVž, jeden výtisk mně muselo na každé stránce orazítkovat a podpisy potvrdit kádrové oddělení ÚVSH a jeden výtisk jsem měl pro vlastní přednášku. Ty poslední 2 výtisky jsem vezl s sebou. Cestu mně musel samozřejmě také povolit vedoucí pracoviště a především ZO KSČ na pracovišti. Pracoval jsem tehdy jako samostatný vědecko-technický pracovník v Ústavu pro vědeckou soustavu řízení ČAZV¹, oblastní stanici Čáslav a byl jsem od mládí nestraník. Náš vedoucí vzal tuto moji služební cestu do kapitalistické ciziny velmi vážně a pozval si mě do jednání výboru ZO KSČ, tvořeného dalšími dvěma mými spolupracovníky. Vedoucí Josef, před nímž ležely všechny moje kádrové materiály, se mě zeptal, zda nemíním emigrovat a já jsem samozřejmě odpověděl záporně. Poté všichni asi minutu mlčeli. Do té nervózní atmosféry kolegyně Zdena po chvíli pronesla: „Tak pustíme ho nebo ne?“ a opět následovalo ticho, kdy soudruzi „kádrově přemýšleli“. Po chvíli mlčení mně Josef řekl, abych šel ven, že mně usnesení sdělí dodatečně. Samozřejmě mě na tu cestu nakonec pustili, vysílající organizací bylo MZVž a kádrové oddělení ÚVSH mně již předem cestu schválilo, ale tu maškarádu, aby mně ukázali, jakou moc nade mnou mají, si soudruzi nemohli odpustit. Tu moji první zahraniční služební cestu s přednáškou pro DGHT v Hannoveru tak provázely od samého počátku samé neblahé události, ba lze říci přímo katastrofa. Jako blesk z čistého nebe to byla dva týdny před odjezdem tragická smrt tajemnice Ing. Evy Hrubešové, která vše ze strany ÚV ČSCH připravovala. Ta energická dáma v pátek 9. 9. 1988 večer ukončila zcela nečekaně svůj život jako románová Anna Karenina – skokem pod varšavský



rychlík. Stalo se to na hlavní trati z Prahy do Kolína nedaleko Běchovic, kde s rodinou v hezké vilce bydlela. Důvody jsme se nikdy nedověděli. Narychlo ji musela zastoupit tajemnice pro práci s mládeží, Ing. Jiřina Procházková, která našťástí můj odjezd do Německa dovedla k zdárnému konci. Tu jsem dobře znal již z předchozí činnosti v soutěžích mladých chovatelů a podobných činnostech. Když se později ujala natrvalo funkce tajemnice ÚOK AT, vycházel jsem s ní velmi dobře, snad ještě lépe než s Ing. Evou Hruběšovou. Byla to menší, velmi hezká štíhlá blondatá asi třicetiletá dáma, v jednání milá a velmi mírná a v práci svědomitá. Tak jsem nakonec po všech těch nepříjemnostech a úředních úkonech v pondělí 19. září 1988 večer čekal na Hlavním nádraží v Praze na odjezd nočním rychlíkem do Norimberku. Po příjezdu do

Frankfurtu nad Mohanem jsem nejprve hned navštívil slavnou Grzimkovu zoo. Již tehdy tam byl noční pavilon, krásný patrový pavilon akvárií a terárií a mnoho u nás nevidaných vzácných zvířat jako byl nártoun filipínský, obrovské amazonské vydry, pestrý pralesní bécoun, novozélandský kivi, chvostani, vřeštani rezaví a mnoho jiných vzácných zvířat. Poté jsem jel do neméně pozoruhodné botanické zahrady s obrovskými skleníky a nakonec k nedaleko ležícímu Muzeu Senckenberg, dlouholetému pracovišti legendárního herpetologa Dr. Roberta Mertense.

Literatura:

Vergner, I. (1986): Za Jiřím Niedlem. - Informační zpravodaj AT, Praha, 1986 (3/4): 35 - 37.

Vergner, I. (1987): XIII. Národní aktiv teraristů 1986, poprvé v Mostě. - Akvárium terarium, Praha, 30 (1): 29 - 31.



Dipl.-Ing. Ingo Pauler v r. 2013 (toho roku zemřel).

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov**
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Fotosoutěž TERAmagazín

Historicky první fotosoutěž vyhlášená TERAmagazínem je v plném proudu, a tak vám můžeme přinést první ochutnávku soutěžních snímků. Neváhejte a zúčastněte se také! Je to tak snadné – stačí se registrovat na www.teramagazin.cz a můžete soutěžit o hodnotné ceny. Podrobná pravidla naleznete na našem webu. Soutěží se ve třech kategoriích - wildlife, makro a terárium. Zde je redakční výběr fotografií, které vložili účastníci soutěže.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze





- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



... D r A g O n ..., autor: Aesculapian, wildlife



Vretenica rožkatá, autor: Usamma64, wildlife

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



Ještěrka se šidélkem, autor: Hlávko, wildlife



Lov, autor: Usamma64, terárium



- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze



- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



Listárka červenooká (*Agalychnis callidryas*), autor: Eduard Žákovic, terárium





- || Bezobratlí
- || Ještěři
- || Hadi
- || Obojživelníci
- || Želvy
- || Cestopis
- || Chov
- || Systematika
- || Reportáž
- || Ochrana
- || Recenze

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze



Mimozemšťan, autor: Usamma64, makro



Panorpa communis, autor: Kaproš, makro

Živá exotika Praha

Prodej a výměna exotických zvířat, živé krmení, bezplatné veterinární poradenství

6. června 2015, pavilon „B“, Výstaviště Praha – Holešovice

Vstup pro prodejce 8:00 -15:00, pro návštěvníky 10:00 – 14:00

www.zivaexotika.cz

ZOO trhy Plzeň

Prodej, nákup a výměna terarijních zvířat, exotické rostliny, krmiva, chovatelské potřeby, literatura

13. června 2015, KD Peklo, Pobřežní 10, Plzeň 9:00 – 12:00

www.zootrhy.wz.cz

Fauna trhy Sobotka

Exotické ptactvo, ještěrky, rybičky, hadi, šneci, živé krmení, terária, pomůcky

14. června 2015, Sokolovna Sobotka mezi Mladou Boleslaví a Jičínem,

Tyršova 427, 8:30 – 10:30

www.faunatrhy.sobotka.cz

Fauna trhy Liberec

Prodej, výstava a nákup terarijních zvířat, krmný hmyz, hlodavci, literatura, bezplatné veterinární poradenství

20. června 2015, centrum Babylon

pro prodejce 9:00 – 12:00, pro návštěvníky 10:00 – 12:00

www.faunatrhyliberec.wz.cz

Terrabazar – Výstavní a prodejní teraristická burza v Praze

Terarijní zvířata: želvy, hadi, ještěři, pavouci, krmiva (suchá, živá: cvrčci, larvy, myšata), vitamínové doplňky, literatura, vybavení terárií

20. června 2015, Konferenční centrum City, Na Strži 65/1702, Praha 4

9:00 – 12:00

www.terrabazar.cz

Tera České Budějovice

Terarijní a akvariální burza

28. června 2015, Spolkový a kulturní dům Slavie

Vstup pro prodejce 8:00 – 13:00, pro návštěvníky 9:00 – 12:00

www.teracb.cz

Fauna trhy Liberec

Prodej, výstava a nákup terarijních zvířat, krmný hmyz, hlodavci, literatura, bezplatné veterinární poradenství

11. července 2015, centrum Babylon

pro prodejce 9:00 – 12:00, pro návštěvníky 10:00 – 12:00

www.faunatrhyliberec.wz.cz

Fauna trhy Sobotka

Exotické ptactvo, ještěrky, rybičky, hadi, šneci, živé krmení, terária, pomůcky

12. července 2015, Sokolovna Sobotka mezi Mladou Boleslaví a Jičínem,

Tyršova 427

8:30 – 10:30

www.faunatrhy.sobotka.cz

Terrabazar – Výstavní a prodejní teraristická burza v Praze

Terarijní zvířata: želvy, hadi, ještěři, pavouci, krmiva (suchá, živá: cvrčci, larvy, myšata), vitamínové doplňky, literatura, vybavení terárií

25. července 2015, Konferenční centrum City, Na Strži 65/1702, Praha 4

9:00 – 12:00

www.terrabazar.cz

FAUNA-FEST Žilina

7. června 2015, Mirage Shopping Center, Nám.

Andreja Hlinku

9:00 – 13:00

www.fauna-fest-zilina.eu

FAUNA-FEST Žilina

5. července 2015, Mirage Shopping Center, Nám.

Andreja Hlinku

9:00 – 13:00

www.fauna-fest-zilina.eu

- ▮ Bezobratlí
- ▮ Ještěři
- ▮ Hadi
- ▮ Obojživelníci
- ▮ Želvy
- ▮ Cestopis
- ▮ Chov
- ▮ Systematika
- ▮ Reportáž
- ▮ Ochrana
- ▮ Recenze